

ВАРИАТИВНІСТЬ ДИФУЗІЙ ОБЛІКОВО-ФІНАНСОВОЇ ВЗАЄМОДІЇ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

DOI: 10.32620/cher.2022.1.07

Постановка проблеми. У статті наведено авторську думку щодо сучасних аспектів та різновидів обліково-фінансової взаємодії суб'єктів господарювання в галузі проектування і реалізації соціальних змін. Реалізація цих рішень вимагає відповідного тлумачення дифузій обліково-фінансової взаємодії суб'єктів господарювання та їхнього соціально-економічного статусу. *Метою статті* є характеристика наявної варіативності дифузій обліково-фінансової взаємодії суб'єктів господарювання, виявлення проблем у трактуванні визначення «дифузія обліково-фінансової взаємодії» суб'єктів господарювання. *Предмет дослідження* – концептуальні аспекти варіативності обліково-фінансової взаємодії суб'єктів господарювання в галузі проектування і реалізації соціальних змін. *Гіпотеза дослідження* – причинно-наслідковий зв'язок впливу соціальних перетворень на економічну результативність взаємодії суб'єктів господарювання на підставі врахування соціально-економічного концепту варіативності дифузій взаємодії та синергії від її реалізації. *Методи, використані в дослідженні:* порівняння, співставлення, системного та аналітичного підходів, узагальнення та класифікації, діалектичної і формальної логіки. *Виклад основного матеріалу.* Встановлено, що раціональна адаптація до сучасних соціокультурних, фінансово-економічних та цивілізаційних змін, які шляхом несвідомого поширення дуже швидко проникають в українське суспільство є підґрунтам для є запровадження інноваційних платформ обліково-фінансової взаємодії суб'єктів господарювання. Підкреслено, що імперативами інноваційності взаємодії суб'єктів господарювання стають генерування та освоєння нових обліково-фінансових знань, розробка й впровадження ідей взаємодії на новому рівні сприйняття. *Оригінальність та практичне значення одержаних результатів полягає* в можливості застосування наданих рекомендацій для вдосконалення обліково-аналітичних та фінансово-контрольних процедур, покращення ефективності бізнес-процесів суб'єктів господарювання у сучасних умовах. *Висновки дослідження.* Представлено логістизацію дифузії обліково-фінансової взаємодії суб'єктів господарювання, яка через економічно обумовлену послідовність впровадження мережевих структур, наукових методик, економічних зв'язків та суспільних відносин, спонукає бізнес-середовище до побудови потокових процесів виробництва, розподілу і споживання інноваційної продукції. Означений концепт має напрям практичної реалізації через активізацію основних його складових: бізнес-одиниць, владних установ та освітніх платформ.

Ключові слова:

фінансові результати, систематизація, облік та аудит, аналіз, обліково-аналітична діяльність.

VARIABILITY OF DIFFUSIONS OF ACCOUNTING AND FINANCIAL INTERACTION OF BUSINESS ENTITIES

Formulation of the problem. The article presents the author's opinion on modern aspects and types of accounting and financial interaction of economic entities in the field of design and implementation of social change. The implementation of these decisions requires an appropriate interpretation of the diffusions of accounting and financial interaction of economic entities and their socio-economic status. *The aim of the article* is to characterize the existing variability of diffusions of accounting and financial interaction of economic entities, to identify problems in the interpretation of the definition of "diffusion of accounting and financial interaction" of economic entities. *The subject of research* is the conceptual aspects of the variability of accounting and financial interaction of economic entities in the field of design and implementation of social change. *The research hypothesis* is the causal relationship of the impact of social transformations on

¹ Ліхоносова Ганна Сергіївна, д-р екон. наук, професор, професор кафедри фінансів, обліку і оподаткування, Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут», м. Харків, Україна.

Likhonosova Ganna, Doctor of Economic Sciences, Professor, Professor of Finance, accounting and taxation Department, National Aerospace University «Kharkiv Aviation Institute», Kharkiv, Ukraine.

ORCID ID: 0000-0001-6552-8920

e-mail: a.lihonosova@gmail.com

the economic effectiveness of the interaction of economic entities based on the socio-economic concept of variability of diffusion of interaction and synergy from its implementation. *Methods used in the study:* comparison, comparison, systems and analytical approaches, generalization and classification, dialectical and formal logic. *Presenting main material.* It is established that the rational adaptation to modern socio-cultural, financial, economic and civilizational changes, which through unconscious spread very quickly penetrate into Ukrainian society is the basis for the introduction of innovative platforms for accounting and financial cooperation of economic entities. It is emphasized that the imperatives of innovative interaction of business entities are the generation and development of new accounting and financial knowledge, development and implementation of interaction ideas at a new level of perception. *The originality and practical significance of the results* is the possibility of applying the recommendations to improve accounting and analytical and financial control procedures, improve the efficiency of business processes of economic entities in modern conditions. *Conclusions of the study.* The logistics of diffusions of accounting and financial interaction of economic entities, which through the economically determined sequence of implementation of network structures, scientific methods, economic relations and public relations, encourages the business environment to build streams of production, distribution and consumption of innovative products. This concept has the direction of practical implementation through the activation of its main components: business units, government agencies and educational platforms.

Key words:

financial results, systematization, accounting and auditing, analysis, accounting and analytical activities.

ВАРИАТИВНОСТЬ ДИФУЗІЙ УЧЕТОВО-ФІНАНСОВОГО ВЗАЙМОДЕЙСТВІЯ СУБ'ЄКТОВ ХОЗЯЙСТВОВАННЯ

Постановка проблеми. В статье приведено авторское мнение о современных аспектах и разновидностях учетно-финансового взаимодействия субъектов хозяйствования в области проектирования и реализации социальных изменений. Реализация этих решений требует соответствующего толкования диффузий учетно-финансового взаимодействия хозяйствующих субъектов и их социально-экономического статуса. Целью статьи является характеристика вариативности диффузий учетно-финансового взаимодействия субъектов хозяйствования, выявление проблем в трактовке определения «диффузия учетно-финансового взаимодействия» субъектов хозяйствования. Предмет исследования – концептуальные аспекты вариативности учетно-финансового взаимодействия субъектов хозяйствования в области проектирования и реализации социальных изменений. Гипотеза исследования – причинно-следственная связь влияния социальных преобразований на экономическую результативность взаимодействия хозяйствующих субъектов на основании учета социально-экономического концепта вариативности диффузий взаимодействия и синергии от его реализации. Методы, используемые в исследовании: сравнения, сопоставления, системного и аналитического подходов, обобщения и классификации, диалектической и формальной логики. *Изложение основного материала.* Установлено, что рациональная адаптация к современным социокультурным, финансово-экономическим и цивилизационным изменениям, которые путем бессознательного распространения очень быстро проникают в украинское общество является основанием для внедрения инновационных платформ учетно-финансового взаимодействия субъектов хозяйствования. Подчеркнуто, что императивами инновационности взаимодействия субъектов становятся генерирование и освоение новых учетно-финансовых знаний, разработка и внедрение идей взаимодействия на новом уровне восприятия. *Оригинальность и практическое значение* полученных результатов заключается в возможности применения рекомендаций для совершенствования учетно-аналитических и финансово-контрольных процедур, улучшения эффективности бизнес-процессов субъектов хозяйствования в современных условиях. *Выводы исследования.* Представлена логистика диффузий учетно-финансового взаимодействия субъектов хозяйствования, которая через экономически обусловленную последовательность внедрения сетевых структур, научных методик, экономических связей и общественных отношений, побуждает бизнес-среду к построению потоковых процессов производства, распределения и потребления инновационной продукции. Указанный концепт имеет направление практической реализации через активизацию основных его составляющих: бизнес единиц, властных учреждений и образовательных платформ.

Ключевые слова:

денежные результаты, систематизация, учет и аудит, анализ, учетно-аналитическая деятельность.

Постановка проблеми. Важливість за-
безпечення сучасної обліково-фінансової вза-
ємодії суб'єктів господарювання неможливо

переоцінити, оскільки від особливостей її здійснення залежить як результативність

конкретної бізнес одиниці , так ѹ ефективність інноваційної взаємодії виробників та споживачів в цілому.

З боку результативності обліково-фінансової взаємодії має бути здійснений значний обсяг робіт для того, щоб зазначені результати стали інвестиційно привабливими для споживача. Такі завдання полягають у формуванні системи інноваційного обліково-забезпечення, яка найкраще задовільняла би потреби споживача результатів інноваційної діяльності. Покупець таких результатів, який може бути одночасно і їх споживачем, повинен достовірно знати, що придбання цих забезпечить підвищення конкурентоспроможності продукції підприємства, збільшення в майбутньому розмір прибутку, покращення фінансового становища тощо. Співставлення альтернативних варіантів обліково-фінансової взаємодії можна здійснювати за такими ознаками, як: надійність, рівень конкурентоспроможності, рівень ефективності, ціна придбання, термін окупності інвестицій в обліково-фінансову взаємодії тощо. В дослідженні наводиться широке трактування поняття «дифузія обліково-фінансової взаємодії», сформоване під впливом різних його сутнісних ознак. Дифузією нововведень варто вважати процеси поширення, способи поширення, розповсюдження, географічний процес, інформаційний процес, процес надходження та комунікації, соціальний ефект, концепцію проникнення на ринок та кумулятивне збільшенням послідовників.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Важлива умова, що визначає здатність сприймати і впроваджувати обліково-фінансові взаємодії у часи світової пандемії – це соціальний фактор. Це пов'язано з тим, що в цілому процес взаємодії багато в чому визначається цінностями, культурними моделями, соціальним свідомістю і відносинами [1, с. 47].

Як зазначає Хайсканен Е. [2, с. 489-509] щоб підтримувати високу динаміку розвитку, необхідно формувати інноваційну свідомість людей, підвищувати рівень їх знань, кваліфікації і відкритості до змін, а також розвивати мережі зв'язків і відносин, що ґрунтуються на довірі і правилах взаєм-

ності як найважливіших елементів соціального капіталу.

Здатність суспільства приймати зміни та нові форми взаємодії грає фундаментальну роль в створенні сучасних і гнучких форм організації в сфері соціального та економічного життя [3].

Дифузія обліково-фінансової взаємодії суб'єктів господарювання – це завжді соціальний процес, що охоплює відповідні відносини та інформаційний процес, параметри якого залежать від каналів, сприйняття суб'єктів, характеру відносин учасників тощо. [4]. В авторських дослідженнях вже підкреслювалася роль розробки досконалих методик обліку, аналізу та аудиту фінансових результатів [5, с. 58-61]. Отже, є сенс приділити увагу дифузійній взаємодії суб'єктів господарювання саме на тлі обліково-фінансової спеціалізації.

Метою статті є характеристика наявної варіативності дифузій обліково-фінансової взаємодії суб'єктів господарювання, виявлення проблем у трактуванні визначення «дифузія обліково-фінансової взаємодії» суб'єктів господарювання.

Виклад основного матеріалу дослідження. Основними суб'єктами дифузії обліково-фінансової взаємодії є: бізнес, університети і науково-дослідні інститути, окремі вчені та колективи, споживачі, держава (органи влади і державні установи). Держава залучена як власник або замовник обліково-фінансової технології та власник прав на інтелектуальну власність, власник науково-дослідного потенціалу, джерело капіталу.

Профілем даного дослідження є демонстрація соціально-економічного статусу створення та впровадження дифузій обліково-фінансової взаємодії суб'єктів господарювання, враховуючи сучасні інформаційні бар'єри та логістичні аспекти на шляху їхньої реалізації [6], а також соціально-економічні наслідки та концептуалізацію функціональної необхідності поширення обліково-фінансової взаємодії суб'єктів господарювання в часи соціально-поведінкових обмежень.

В дослідженні основний акцент робиться не на вартісних бар'єрах дифузії обліково-фінансової взаємодії суб'єктів гос-

подарювання, а саме на бар'єри невартісного характеру, тобто – інформаційні. Під інформаційними бар'єрами варто розуміти недостатність, неадекватність чи недоступність інформації щодо наявності соціально-економічних комерційно зрілих технологій, їх переваги, особливості та способи застосування.

Рушійною силою процесу дифузії обліково-фінансової взаємодії суб'єктів господарювання є міжособистісне спілкування між представниками різних соціально-економічних груп. У міру того, як одні потенційні споживачі втягуються в придбання або використання певної інноваційної технології, вони стають джерелом інформації для інших. Чим більше людей знають про інновації в момент часу, тим частіше передається інформація про неї новим потенційним споживачам [7]. Тому число тих, хто дізнається про інновації зростає в геометричній прогресії до тих пір, поки не стикається з протилежною процесом зниження кількості необізнаних споживачів.

Швидкість поширення дифузії обліково-фінансової взаємодії суб'єктів господарювання залежить від п'яти основних властивостей, які потенційні споживачі оцінюють при прийнятті рішення, використовувати такий тип взаємодії чи ні:

1. Відносні переваги взаємодії як ступінь переваги, якою володіє технології взаємодії перед іншими (часто аналогічними) видами продукції (процесами), найчастіше виражається в економічних або соціальних категоріях (прибутковість, економічність, зниження рівня забруднення, шуму, затрат ручної праці і тощо).

2. Сумісність взаємодії як ступінь відповідності технології взаємодії існуючій системі цінностей (визначається культурними нормами соціальної системи), минулого досвіду і потребам реципієнта.

3. Складність взаємодії як ступінь простоти й легкості для розуміння, використання або пристосування до технології взаємодії; передбачається, що складність технології взаємодії негативно пов'язана з її сприйняттям.

4. Простота апробації взаємодії як можливість апробації технології взаємодії в обмежених масштабах. Іноді цю характери-

стику ототожнюють з етапністю, подільністю технології на окремі частини.

5. Комунікативність взаємодії як можливість поширення технології взаємодії між іншими реципієнтами.

Отже, дифузія обліково-фінансової взаємодії суб'єктів господарювання залежить як від стратегії імітаторів, так і від кількості «піонерських» реципієнтів. Підприємці відкривають нові технологічні можливості, але їх реалізація залежить від вибору реципієнта на наявності на шляху розповсюдження інновацій інформаційних перепон.

Джерелом психологічних бар'єрів поширення дифузії обліково-фінансової взаємодії суб'єктів господарювання є культурні зміни, що вимагаються від споживачів для прийняття інновації [8]. Коли взаємодія вимагає від споживача відхилення від усталених традицій, це викликає опір. Традиції і культурні стереотипи можуть служити найпотужнішими бар'єрами на шляху модернізації та впровадження інновацій, особливо, в традиційних суспільствах. Наприклад, неприпустимість використання спеціалізованих соціальних платформ як інструментів гендерних знайомств. Іміджеві психологічні бар'єри поширення дифузії обліково-фінансової взаємодії суб'єктів господарювання пов'язані з негативною стереотипною ідентифікацією продукту з певною галуззю, класом товарів або країною походження.

Щодо шляхів подолання означених інформаційних бар'єрів на шляху просування обліково-фінансової взаємодії суб'єктів господарювання, то бар'єри ризику долаються за допомогою надання можливостей тестування взаємодії, залучення до її просування відомих експертів і «лідерів думок» або за рахунок використання популярної торгової марки, яка виступає як маркетингова «парасолька» (наприклад, Стенфордський університет, що надає певну вагу освітньої онлайн-платформі Coursera) [9]. Бар'єри традиції можуть бути усунені завдяки розумінню традицій і поваги їх і норм спільнот, до яких відносяться споживачі, а також стратегії ринкового освіти, в тому числі державних послуг. Іміджеві бар'єри можуть бути нейтралізовані

через застосування стратегії висміювання негативних стереотипів щодо взаємодії, створення торгової марки на основі дифузії обліково-фінансової взаємодії суб'єктів господарювання або «зонтичного» запозичення іміджу для прикриття у відомого торгового бренду.

Умови відкритості міжнародних ринків, зростаюча наукоміність галузей економіки диктують необхідність оцінки швидкості, закономірностей і глибини дифузії обліково-фінансової взаємодії суб'єктів господарювання. Сучасний етап логістизації впровадження інноваційних дифузій в Україні характеризується складними соціально-економічними перетвореннями, які вимагають розробки та впровадження методів і моделей планування, контролю та управління логістичними процесами в організації виробництва, оптимізації витрат.

В цілому логістизація впровадження дифузії обліково-фінансової взаємодії суб'єктів господарювання це об'єктивна, економічно обумовлена послідовність упровадження інноваційних мережевих структур, наукових методик, засобів виробництва, економічних зв'язків та суспільних відносин, що відбуваються в потокових процесах виробництва, розподілу і споживання інноваційної продукції в умовах глобалізації. Дифузія обліково-фінансової взаємодії суб'єктів господарювання супроводжується ризиками і загрозами, які стимулюють їх упровадження, та робить питання вивчення законів поширення взаємодії одним з найактуальніших у світовій економіці.

При логістизації дифузія обліково-фінансової взаємодії суб'єктів господарювання відбувається не по всій логістичній мережі соціально-економічної системі, а всередині певних її осередків, для яких прийняття обумовлено інформаційно, тобто є дані про недоліки системи та властивості новації, яка здатна недоліки усунути. У процесі освоєння з'являються та впроваджуються технології взаємодії, які супроводжують базову інновацію, утворюючи кластер взаємодії.

Процес поширення дифузії обліково-фінансової взаємодії суб'єктів господарювання супроводжується формуванням в соціально-економічних системах відповідної

реакційно-дифузійної структури, яка виникає внаслідок впливу основних системно-регуляторних факторів (соціальний вплив, соціально-економічне відторгнення, паритет економічних інтересів, циклічність розвитку).

Передумова формування реакційно-дифузійної структури полягає в тому, що темпи освоєння взаємодії залежать від соціально-економічного впливу. Термін реакції, що визначає швидкість збільшення числа новаторів, передбачає залежність від локальної за часом кількості попередніх новаторів. Дифузійний термін передбачає залежність від контактів та ступеня взаємодії з іншими новаторами при дифузії всередині соціально-економічної системі.

Дифузія формує модель суспільно орієнтованого впливу на поширення інновацій, яка побудована на основі теорії подвійного спадкування. Механізми прийняття рішення визначають етапи дифузії, яка поширюється в соціально-економічній системі серед певних категорій новаторів. В процесі самоорганізації новаторів відзначена стійка закономірність поділу на групи, співвідношення яких, завжди залишається постійним.

Головною особливістю логістичного трансферу технологій є передача інформації у всіх доступних формах для виконання визначеній логістичної задачі. Таким чином, якщо комерціалізація є метою прикладного наукового дослідження, то трансфер це один із способів її здійснення. У той же час, трансфер знань і технологій може здійснюватися в різних формах, які необов'язково передбачають еквівалентний обмін, тобто сама комерціалізація, по суті може і не бути основною метою інноваційної діяльності.

Сутність дифузійних процесів на різних рівнях виникнення інноваційного середовища може визначатися рівноважним поширенням нововведенів і нововведень в ділових циклах науково-технічної, виробничої і організаційно-економічної діяльності, сфері послуг. В кінцевому рахунку, дифузійні процеси дають можливість нового технологічного укладу зайняти домінуюче становище в суспільному виробництві, посилюючи розвиток соціально-економічної системи.

Найважливішими ознаками даного типу розвитку є унікальність, неповторність і постійне оновлення виробництва і багатьох соціальних інститутів. У довгостроковій перспективі без інноваційної діяльності неможливий подальше економічне і культурне зростання по інтенсивному шляху розвитку. Інновації сприяють економічному зростанню країни в довгостроковій перспективі, створення нових галузей економіки; стимулювання конкуренції та підвищенню конкурентоспроможності країни, зміцненню її обороноздатності, економічної, продовольчої безпеки; розвитку і вдосконалення законодавчої бази в сфері захисту інтелектуальних прав на результати інтелектуальної діяльності та засоби індивідуалізації; зростання кількості кваліфікованих кадрів; вирішення глобальних проблем людства; зростання рівня життя населення; розвитку людини як особистості та ін.

На всіх рівнях держави набирає обертів розвиток смарт-промисловості, яка суттєво трансформує економіку і суспільство. По-перше, змінюються економічні суб'єкти. Люди стають усе більш "кібернетичними", з розширеними можливостями і новими рутинами ухвалення рішень. По-друге, прискореними темпами розвивається нове кіберфізичне виробництво гібридних продуктів, що поєднують властивості товарів і послуг, виробництво самоорганізоване, кероване штучним інтелектом, в якому людина усунена від обрання багатьох рішень. У зв'язку з заміною людської праці машинами істотно змінюється сфера занятості. Тож, обсяг нових знань в останнє століття зростає в геометричній прогресії. Для швидкого знаходження інформації та грамотного її використання, створюється чимало WEB-сервісів та додатків, які значно полегшують пошук та сортування інформації. З кожним днем з'являється все більше новітніх сервісів, які суттєво відрізняються від своїх передників функціоналом, швидкістю роботи, інтерфейсом користувача, крім того, здійснюється підтримка та оновлення старих сервісів.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, дослідження дифузії обліково-фінансової взаємодії суб'єктів господарювання дає можливість усвідоми-

ти причини необхідності постійного вдосконалення обліково-аналітичних та фінансово-контрольних процедур для визначення напрямів подальшого розвитку бізнес-одиниць.

Виходячи з вищенаведеного, можна зробити висновок, що дифузії обліково-фінансової взаємодії суб'єктів господарювання являють собою взаємоузгоджену складну систему послідовних категорій щодо трансформацій сучасних інформаційних бар'єрів створення та впровадження інноваційних технологій взаємодії, формування логістичної системи взаємодії з метою реалізації позитивних соціальних перетворень.

Практичною значимістю проведеного дослідження є представлений цілісно-системний підхід, головні акценти якої зроблені на фундаментальних детермінатах просування інновацій ролі освіти та організаційного навчання, розвиток інноваційного потенціалу підприємств тощо. Проведені дослідження визначають ті напрями, на які необхідно звернути увагу в рамках аналізу дифузії обліково-фінансової взаємодії суб'єктів господарювання, для вирішення завдань її розвитку і підвищення ефективності участі підприємств, охоплюючи маркетинг інновацій.

Проведені дослідження підтвердили, що дифузії обліково-фінансової взаємодії суб'єктів господарювання відбувається під впливом сучасних інформаційних бар'єрів створення та впровадження технологій взаємодії, що супроводжується зміною логістичної структури дифузії обліково-фінансової взаємодії суб'єктів господарювання, потоків енергії та інформації, що призводить до зміни ефективності концепту дифузії обліково-фінансової взаємодії суб'єктів господарювання у якості фактору соціальних перетворень у часи поведінкових обмежень.

Напрямами подальших досліджень буде оцінювання ефективності запропонованої логістизації дифузії обліково-фінансової взаємодії суб'єктів господарювання.

Література

1. Andersson, T., Schwaag, S., Sörvik, J., Hansson, E. (2004). *The Cluster Policies Whitebook*. Malmö: International Organization for Knowledge Economy and Enterprise Development, 430..
2. Heiskanen, E., Hyvönen, K., Niva, M., Pantzar, M., Timonen, P., Varjonen, J. (2007). User involvement in radical innovation: are consumers' conservative? *European Journal of Innovation Management*, 10 (2), 489–509.
3. Saraev, V. (2014). The Lost Cluster. Expert-online, 51.
4. Tuzyak, A. (2013). Innowacyjność w endogenicznym rozwoju regionu periferyjnego. Studium Socjologiczne. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.
5. Ліхоносова Г. С. Концепція систематизації фінансових результатів підприємства: обліко-во-аналітичні аспекти забезпечення / Г. С. Ліхоносова, І. К. Чаплигін // Часопис економічних реформ. – 2021. – № 1 (41). – С. 58–66.
6. Ховрак І. В., Вовк Д. О. Податкове планування в системі обліково-управлінського інформаційного простору. Облік і фінанси. 2020. № 4(90). С. 75–80.
7. Киевич, А. В. Бухтик, М. И., Самоховец М. П. De-dollarization of the world economy as an objective reality. Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. 2017. № 6 (116). С. 6-12.
8. Calinescu T., Likhonosova, G., Zelenko O. (2019). Digital Economy in Ukraine: Reforms and Development of Business Entities. Proceeding of the 34 International Business Information Management Association Conference (IBIMA), Conference proceedings, 13–14 Nov. 2019, Madrid. Spain: IBIMA Copyright, 2051–2062.
9. Cornescua, V., Adam, C.-R. (2013). The Consumer Resistance Behavior Towards Innovation. Procedia Economics and Finance, 6, 457–465.

References

1. Andersson, T., Schwaag, S., Sörvik, J., Hansson, E. (2004). *The Cluster Policies Whitebook*. Malmö: International Organization for Knowledge Economy and Enterprise Development, 430.
2. Heiskanen, E., Hyvönen, K., Niva, M., Pantzar, M., Timonen, P., Varjonen, J. (2007). User involvement in radical innovation: are consumers' conservative? *European Journal of Innovation Management*, 10 (2), 489–509.
3. Saraev, V. (2014). The Lost Cluster. Expert-online, 51.
4. Tuzyak, A. (2013). Innowacyjność w endogenicznym rozwoju regionu periferyjnego. Studium Socjologiczne. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.
5. Ліхоносова Г. С. Концепція систематизації фінансових результатів підприємства: обліко-во-аналітичні аспекти забезпечення / Г. С. Ліхоносова, І. К. Чаплигін // Часопис економічних реформ. – 2021. – № 1 (41). – С. 58–66.
6. Ховрак І. В., Вовк Д. О. Податкове планування в системі обліково-управлінського інформаційного простору. Облік і фінанси. 2020. № 4(90). С. 75–80.
7. Киевич, А. В. Бухтик, М. И., Самоховец М. П. De-dollarization of the world economy as an objective reality. Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. 2017. № 6 (116). С. 6-12.
8. Calinescu T., Likhonosova, G., Zelenko O. (2019). Digital Economy in Ukraine: Reforms and Development of Business Entities. Proceeding of the 34 International Business Information Management Association Conference (IBIMA), Conference proceedings, 13–14 Nov. 2019, Madrid. Spain: IBIMA Copyright, 2051–2062.
9. Cornescua, V., Adam, C.-R. (2013). The Consumer Resistance Behavior Towards Innovation. Procedia Economics and Finance, 6, 457–465.

Стаття надійшла
до редакції : 11.01.2022 р.

Стаття прийнята
до друку: 30.03.2022р.

Бібліографічний опис для цитування :

Ліхоносова Г. С. Варіативність дифузій обліково-фінансової взаємодії суб'єктів господарювання / Г. С. Ліхоносова // Часопис економічних реформ. – 2022. – № 1 (45). – С. 56–62.

